

## **Rezolucja CM/Res(2023)2**

### **zmieniająca zasady przyznawania certyfikatu „Szlak Kulturowy Rady Europy”**

(przyjęta przez Komitet Ministrów w dniu 5 kwietnia 2023 roku na 1462. posiedzeniu Delegatów Ministrów)

Komitet Ministrów, zgodnie z artykułem 15 ustęp b Statutu Rady Europy,

Zważywszy, że celem Rady Europy jest osiągnięcie większej jedności między jej członkami oraz że ten cel można zrealizować poprzez wspólne działania w dziedzinie kultury;

Zważywszy, że głównym celem europejskiej współpracy kulturalnej jest promowanie tożsamości europejskiej w jej jedności i różnorodności; zachowanie różnorodności kultur Europy; zachęcanie do dialogu międzykulturowego oraz ułatwianie zapobiegania konfliktom i pojednania;

Zważywszy, że uwypuklenie wzajemnych wpływów, wymiany i rozwoju, które ukształtowały tożsamość europejską, może wzmacniać świadomość obywatelstwa europejskiego, której podstawą jest podzielenie wspólnych wartości;

Zważywszy, że niezwykle istotne jest, aby młodsze pokolenia nabywały świadomość tożsamości i obywatelstwa europejskiego oraz wspólnych wartości, na których się one opierają;

Zważywszy, że w celu podtrzymywania tych wspólnych wartości oraz uczynienia ich bardziej widocznymi niezbędne jest promowanie rozumienia historii Europy w oparciu o jej materialne, niematerialne i naturalne dziedzictwo tak, aby uwydatniać więzi łączące różne kultury i regiony;

Stwierdzając, że identyfikację wartości europejskich i wspólnego europejskiego dziedzictwa kulturowego można osiągnąć poprzez szlaki kulturowe, które zachowują ślady historii ludów, migracji oraz szerzenia się europejskich prądów cywilizacyjnych w dziedzinach filozofii, religii, kultury, sztuki, nauki, techniki i handlu;

Mając świadomość, że takie szlaki z powodzeniem mogą być przedmiotem długoterminowych programów współpracy europejskiej w zakresie badań, wzmacniania dziedzictwa, kultury i sztuki, kulturalnej i edukacyjnej wymiany młodzieży, turystyki kulturowej w Europie oraz zrównoważonego rozwoju kulturowego;

Zważywszy, że współpraca taka mobilizuje i skupia wiele osób, organizacji, instytucji i struktur w Europie, a przez to przyczynia się do procesu budowania Europy;

Zważywszy, że w celu zapewnienia intelektualnego i technicznego wsparcia tej współpracy, która wymaga znacznych zasobów ludzkich i finansowych, należy stworzyć formalne ramy działania umożliwiające ponowne potwierdzenie podstawowych wartości, jakościową i ilościową ocenę wdrażania, szkolenie zaangażowanych podmiotów oraz spójne komunikowanie;

Zważywszy, że takie ramy umożliwiają realizację wspólnych celów oraz gwarantują jakość podejmowanych inicjatyw;

Zważywszy na Rezolucję CM/Res(2013)66 potwierdzającą ustanowienie Poszerzonego Porozumienia Częściowego w sprawie szlaków kulturowych (EPA);

Nawiązując do celów i działań EPA,

Przyjmuje rezolucję, która uchyla i zastępuje Rezolucję CM/Res(2013)67 z dnia 18 grudnia 2013 roku zmieniającą zasady przyznawania certyfikatu „Szlak Kulturowy Rady Europy”;

Przyjmuje zasady przyznawania certyfikatu „Szlak Kulturowy Rady Europy”, które stanowią załącznik do niniejszej rezolucji.

## Zasady

Certyfikat „Szlak Kulturowy Rady Europy” może być przyznany sieciom, które podejmują temat spełniający kryteria kwalifikowalności określone poniżej w części I, obejmują priorytetowe działania, jak wskazano w części II oraz są prezentowane przez pojedynczą sieć spełniającą kryteria określone w częściach III i IV.

### I. Lista kryteriów kwalifikowalności tematów

Tematy muszą spełniać wszystkie następujące kryteria:

1. temat musi prezentować wartości europejskie i być wspólny dla co najmniej trzech państw Europy;
2. temat musi być badany i rozwijany przez grupy wielodyscyplinarnych ekspertów z różnych regionów Europy tak, aby zagwarantować, że działania i projekty, które go obrazują są oparte na konsensusie;
3. temat musi być reprezentatywny dla europejskiej pamięci, historii i dziedzictwa oraz musi przyczyniać się do zrozumienia różnorodności współczesnej Europy;
4. temat musi nadawać się na podstawę kulturowej i edukacyjnej wymiany młodzieży, a zatem musi być spójny z ideami i zainteresowaniami Rady Europy w tych dziedzinach;
5. temat musi pozwalać na rozwijanie inicjatyw oraz wzorcowych i innowacyjnych projektów w dziedzinie turystyki kulturowej oraz zrównoważonego rozwoju kulturowego;
6. temat musi nadawać się do tworzenia, we współpracy z biurami turystycznymi i operatorami, produktów turystycznych skierowanych do różnych odbiorców, w tym do grup szkolnych;
7. temat musi zostać wyraźnie odzwierciedlony w nazwie szlaku kulturowego; musi być związany i zrozumiały.

### II. Lista priorytetowych zakresów działania

Szlaki kulturowe muszą dotyczyć następujących priorytetowych zakresów działania, a jednocześnie spełniać kryteria wymienione poniżej w odniesieniu do każdego zakresu działania:

#### 1. *Współpraca w zakresie badań i rozwoju*

W tym zakresie działania szlaki kulturowe muszą:

- jednoczyć wokół najważniejszych tematów europejskich, umożliwiając zebranie rozproszonej wiedzy;
- ukazywać reprezentatywność tych tematów dla wartości europejskich, które są wspólne dla kilku kultur europejskich;
- obrazować rozwój tych wartości oraz różnorodność form, które mogą one przyjmować w Europie;
- służyć za podstawę badań i analiz interdyscyplinarnych, zarówno na poziomie teoretycznym, jak i praktycznym.

#### 2. *Wzmacnianie pamięci, historii i dziedzictwa europejskiego*

W tym zakresie działań szlaki kulturowe muszą:

- wzmacniać dziedzictwo materialne i niematerialne, wyjaśniać jego znaczenie historyczne oraz uwypuklać jego podobieństwa w różnych regionach Europy;

- uwzględniać i promować karty, konwencje i zalecenia oraz prace Rady Europy, UNESCO i ICOMOS odnoszące się do restauracji, ochrony i wzmocnienia dziedzictwa, krajobrazu i planowania przestrzennego, a także promować Cele Zrównoważonego Rozwoju Narodów Zjednoczonych;
- identyfikować i podnosić walory europejskich miejsc związanych z dziedzictwem i obszarów, innych niż zabytki i miejsca powszechnie wykorzystywane turystycznie, zwłaszcza na terenach wiejskich, ale również na terenach przemysłowych przechodzących proces przekształceń gospodarczych;
- uwzględniać materialne i niematerialne dziedzictwo mniejszości etnicznych i społecznych w Europie;
- przyczyniać się poprzez właściwe szkolenie do podnoszenia świadomości decydentów, praktyków i ogółu społeczeństwa o złożoności koncepcji dziedzictwa, konieczności jego ochrony, interpretowania i komunikowania o nim, jako o środku zapewniającym zrównoważony rozwój, a także o wyzwaniach i szansach, jakie ono niesie dla przyszłości Europy.

### 3. *Wymiany kulturalne i edukacyjne dla młodych Europejczyków*

W tym zakresie działań szlaki kulturowe muszą:

- obejmować organizację działań z grupami młodzieży, w celu promowania pogłębionej wymiany ukierunkowanej na rozwijanie koncepcji obywatelstwa europejskiego, wzbogaconej o jego różnorodność;
- kłaść nacisk na osobiste i rzeczywiste doświadczenie poprzez wykorzystanie miejsc i kontaktów;
- zachęcać do zniesienia podziałów poprzez wymianę doświadczeń młodzieży z różnych środowisk społecznych i regionów Europy;
- tworzyć projekty pilotażowe z ograniczoną liczbą uczestniczących państw oraz dysponować wystarczającymi zasobami niezbędnymi do przeprowadzania wnikliwej analizy w celu stworzenia prototypów, które mogą posłużyć jako modele odniesienia;
- inspirować wspólne działania angażujące placówki oświatowe różnych szczebli.

### 4. *Współczesna działalność kulturalna i artystyczna*

W tym zakresie działań szlaki kulturowe muszą:

- inspirować debaty i wymianę w perspektywie wielodyscyplinarnej i międzykulturowej, między różnymi formami wyrazu kulturowego i artystycznego oraz wrażliwościami w różnych państwach Europy;
- zachęcać do podejmowania działań i projektów artystycznych badających związki między dziedzictwem a kulturą współczesną,
- uwypuklać we współczesnej działalności kulturowej i artystycznej działania najbardziej innowacyjne pod względem kreatywności oraz łączyć je z historią rozwoju umiejętności, zaliczających się zarówno do dziedziny sztuk wizualnych, sztuk performatywnych, rzemiosła artystycznego, architektury, muzyki, jak i literatury lub innej formy wyrazu kulturowego;
- tworzyć sieci kontaktów i działania, które znoszą bariery między osobami zajmującymi się daną dziedziną zawodowo a osobami niezwiązanymi z nią zawodowo, zwłaszcza w odniesieniu do kształcenia młodych Europejczyków w odpowiednich dziedzinach.

### 5. *Turystyka kulturowa i zrównoważony rozwój kulturowy*

W tym zakresie działań szlaki kulturowe muszą:

- uwzględniać tożsamości lokalne, regionalne, państwowe i europejskie;
- aktywnie angażować prasę i nadawców oraz w pełni korzystać z mediów elektronicznych, żeby szerzyć wiedzę o celach kulturalnych szlaków kulturowych;
- promować dialog pomiędzy kulturami miejskimi i wiejskimi, pomiędzy regionami na południu, północy, wschodzie i zachodzie Europy oraz pomiędzy regionami rozwiniętymi i znajdującymi się w niekorzystnej sytuacji;
- promować dialog i zrozumienie pomiędzy większością i mniejszościami, kulturami rodzimymi i imigranckimi;
- otwierać możliwości współpracy pomiędzy Europą a innymi kontynentami, wykorzystując szczególne podobieństwa między niektórymi regionami;
- w zakresie turystyki kulturowej troszczyć się o podnoszenie świadomości ogółu społeczeństwa oraz zwracać uwagę decydentów na potrzebę ochrony dziedzictwa jako elementu zrównoważonego rozwoju danego terytorium, a także dążyć do dywersyfikacji zarówno podaży, jak i popytu w celu wspierania rozwoju turystyki o wysokiej jakości w wymiarze europejskim;
- dążyć do nawiązywania partnerstw z organizacjami publicznymi i prywatnymi działającymi w dziedzinie turystyki w celu tworzenia produktów i narzędzi turystycznych skierowanych do potencjalnych grup odbiorców.

### **III. Listy kryteriów odnoszących się do sieci**

Szlaki kulturowe powinny tworzyć wielodyscyplinarne sieci w kilku państwach członkowskich Rady Europy. Aby ubiegać się o certyfikat sieć musi:

- przedstawić ramy koncepcyjne oparte na badaniach prowadzonych w obrębie wybranego tematu i zaakceptowane przez różnych partnerów tworzących sieć;
- angażować kilka państw członkowskich Rady Europy w ramach całości lub części jej działalności, nie wykluczając działalności o charakterze dwustronnym;
- przedstawić pełną listę obecnych członków, w tym potwierdzenie ich członkostwa (listy w sprawie przystąpienia lub podobne dokumenty) oraz informację na temat potencjalnych przyszłych członków;
- planować włączanie możliwie dużej liczby państw-stron Europejskiej Konwencji Kulturalnej (ETS nr 18), a także, tam gdzie właściwe, innych państw;
- zapewnić stabilność finansową i organizacyjną;
- mieć status prawny – w formie stowarzyszenia lub federacji stowarzyszeń, zarejestrowanych w państwie członkowskim Rady Europy, na co najmniej dwa lata przed złożeniem wniosku;
- działać demokratycznie, zapewnić jak najszersze członkostwo przedstawicieli państw członkowskich w swoich organach zarządzających, równość płci oraz rotację na stanowiskach wybieralnych.

Dla poparcia złożonego wniosku, sieć musi:

- przedłożyć wieloletni kompleksowy program działań oraz określić jego założenia, metody, partnerów, państwa uczestniczące (obecne i przewidywane) oraz ogólny rozwój programu w perspektywie średnio- i długoterminowej;
- wykazać, jak jej działania odnoszą się do pięciu priorytetowych zakresów działań przedstawionych w części II niniejszego załącznika do Rezolucji CM/Res(2023)2 (badania i rozwój, wzmocnienie pamięci, historii i dziedzictwa, wymiana kulturalna i edukacyjna dla młodych Europejczyków, współczesna działalność kulturalna i artystyczna, turystyka kulturowa i zrównoważony rozwój kulturowy);

- zidentyfikować w różnych państwach członkowskich Rady Europy głównych inicjatorów, uczestników i innych potencjalnych partnerów, którzy prawdopodobnie będą tworzyć sieć; określić, jeśli potrzeba, także na poziomie międzynarodowym inne organizacje partnerskie;
- określić regiony, których dotyczy szlak kulturowy;
- przedstawić szczegóły finansowania oraz planu operacyjnego;
- załączyć podstawowy dokument (dokumenty) odnoszący się do jej statusu prawnego;
- określić i wprowadzić wskaźniki mające mierzyć wpływ działań związanych ze szlakami kulturowymi.

#### **IV. Certyfikacja**

1. Certyfikat „Szlak Kulturowy Rady Europy” jest przyznawany przez Radę Zarządzającą EPA, w konsultacji z właściwym komitetem międzyrządowym. Jeśli istniałaby taka potrzeba, może ona zasięgać rady jednego lub większej liczby ekspertów-konsultantów. Rada Zarządzająca, jeżeli uzna to za konieczne, może konsultować się z innymi właściwymi komitetami i organami Rady Europy.

Wnioski należy złożyć w formie papierowej i elektronicznej, w języku angielskim lub francuskim. Do wymaganej dokumentacji złożonej w innym języku należy dołączyć tłumaczenie na język francuski lub angielski.

Szlaki kulturowe zamierzające złożyć wniosek o certyfikat powinny o tym powiadomić Sekretariat pisemnie do dnia 31 marca danego roku i powinny złożyć kompletny wniosek do dnia 31 lipca tego roku.

W przypadku wydania negatywnej opinii przez dany komitet międzyrządowy przyznanie certyfikatu będzie wymagać zgody Komitetu Ministrów.

Szczególnie zachęca się do złożenia wniosków przedstawiających temat, który wspomaga osiągnięcie priorytetowych celów politycznych Rady Europy, oraz temat, który przyczynia się do różnorodności tematycznej i geograficznej programu „Szlaki Kulturowe Rady Europy”.

Sieci kandydujące mogą złożyć wniosek maksymalnie trzy razy. Wniosek, na podstawie którego odmówiono przyznania certyfikatu, może zostać złożony ponownie nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od dnia wydania decyzji o odmownie.

2. Po przyznaniu certyfikatu tytuł „Szlak Kulturowy Rady Europy” oraz logo Rady Europy muszą być umieszczane na wszystkich materiałach informacyjnych, w tym w komunikatach prasowych.

Sieci otrzymają podręcznik z zaleceniami (lub vademecum).

Logo certyfikatu Rady Europy powinno być systematycznie zamieszczane na znakach drogowych i tablicach informacyjnych wzdłuż szlaku kulturowego.

3. Ocena sieci, które otrzymały certyfikat „Szlak Kulturowy Rady Europy”:

Oprócz rocznego programu działań oraz corocznego sprawozdania, sieci muszą także co pięć lat złożyć Sekretariatowi EPA sprawozdanie umożliwiające Radzie Zarządzającej EPA ocenę ich działalności w celu stwierdzenia, czy nadal spełniają one kryteria określone w częściach I, II i III oraz powyższej części IV.2.

Jeżeli Rada Zarządzająca EPA stwierdzi, że przestrzeganie kryteriów określonych w częściach I, II, III oraz powyższej części IV.2 jest niezadowalające, wyda ona zalecenie mające na celu zagwarantowanie zgodności. Jeżeli zalecenie nie zostanie wykonane w ciągu jednego roku, Rada Zarządzająca EPA, po przeprowadzeniu konsultacji z właściwym komitetem międzyrządowym, może zdecydować o odebraniu certyfikatu.

Jeżeli dany komitet międzyrządowy wyrazi opinię, że certyfikat nie powinien zostać odebrany, odebranie certyfikatu będzie wymagać zgody Komitetu Ministrów.

Rada Zarządzająca EPA decyduje o praktycznych sposobach stosowania niniejszej rezolucji. W tym celu przyjmuje regulamin.

4. Rada Zarządzająca EPA określi liczbę wniosków, które mają być co roku rozpatrywane przez Sekretariat, biorąc pod uwagę dostępne zasoby kadrowe i budżetowe.